

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 380435

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

Año (Leto) X (5)

BUENOS AIRES, 5. JUNIJA (JUNIO) 1952

No. (Štev.) 20.

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

Trumanova zagotovila

Predsednik Združenih držav je prejšnji teden sprejel delegacijo romunskih protikomunističnih beguncev in romunskih verskih ter kulturnih organizacij v Združenih državah. Po poročilu, ki je izšlo v "New York Timesu" posnemamo izvirne besede iz spomenice, ki so jo romunski delegati predložili Trumanu in pa zagotovila, ki jih je Truman dal tej delegaciji. Ker je v njih mnogo dejstev, ki kažejo tudi za našo zasluženo domovino, prinašamo te podatke kot informacijo tudi našim bralcem.

Spomenica, ki so jo delegati predložili predsedniku Trumanu, sloni na tajni okrožnici, ki so jo romunske kom. oblasti razposlale svojim krajevnim odborom v Bukarešti. Ta spomenica naroča, da je treba takoj zbrati podatke za deportacijo 20.000 meščanov iz romunske prestolnice. Toda ti spiski se ne bodo ustavili samo pri tej številki, v najkrajšem času je treba pripraviti vse potrebno, da lahko oblasti deportirajo letos vsa 200.000 prebivalcev iz prestolnice. Okrožnica navaja, koga mislijo komunisti deportirati. Tako pravi, da je treba najprej zbrati podatke o osebah, ki so bile obsojene zaradi vojnih zločinov. Popisati je treba prav tako vse, ki so že bili deportirani zaradi svoje politične preteklosti in navesti imena njih svojcev za deportacijo. Deportirati mislijo tudi svoje tistih, ki so zbežali iz domovine, ker se niso strinjali s sedanjim režimom. Za deportacijo pridejo v poštev tudi te osebe: oficirji kraljeve vojske, odpuščeni državni uradniki, bivši odvetniki, industrijci in trgovci, vsi zemljiški posestniki, ki posedujejo več ko 22 ha zemlje, dalje vsi, ki so bili obsojeni kot saboterji gospodarstva in vsi, ki so stari manj ko 70 let, pa uživajo sedaj pokojnino.

Vse te, ki bodo izbrani za deportacijo, bodo odvedli na prisilna dela v Sovjetsko zvezo in sicer na gradnjo prekopa, ki bo vezal Donavo z ruskimi črnomoškimi prekopmi. Ti novi deportiranci bodo tudi nadomestili tiste, ki so bili dosedaj na prisilnih delih, pa so opešali ali pa pomrli.

Predsednik Truman, je v svojem odgovoru navajal: "Preveč me iskrena čustva simpatij za te nesrečne prebivalce v Romuniji in za vse prebivalce svobodnih držav, ki so bile násilno postavljene za železni zastor. Ljudje iz Kremlja bombardirajo ves svet z vpitjem o miru, dejansko pa prinašajo vojno. To vojno zažigajo na vseh točkah, kjer le morejo to storiti. Vse to, kar ste mi ravno razložili, pa presega vse, kar se dogaja v sedanjem stadiju vojskovanja. Te in take deportacije so najstrašnejše, kar se dogaja in se je sploh kdaj zgodilo v svetovni zgodovini. Ali se vam ne zdi, da je to tako zlo, da bodo morali krivci nekoč plačati za vse to. Vam pa pravim, da boste vse to gorje preživeli in vstali v novo svobodo. V svoji borbi za obstanek vas bomo podpirali z vsemi svojimi močmi in iz vsega srca. In ako bom mogel nadaljevati program, ki sem si ga zastavil, tedaj boste gotovo spet svobodni in to boste doživeli še vi in vaša generacija".

Besede, ki jih je predsednik Združenih držav povedal romunskim zastopnikom, imajo svoj pomen za vse narode iz Srednje Evrope, ki živijo pod terorjem komunizma in tako tudi za naš narod. Komunistični teror, ki se sedaj v hudi meri vali nad romunsko prebivalstvo, je že zdavnaj opravljal vse to nad našimi rojaki v domovini. Titovske oblasti so odvažale ljudi iz njih bivališč in jih odganjale na prisilno delo in so to temeljito opravile v prvih letih po 1945, a vrše to še danes. Še danes je ljudje po koncentracijskih taboriščih in se izčrpavajo na prisilnem delu. Prav v zadnjem času poročajo iz domovine o novih preganjanjih zlasti tistih, ki opravljajo svoje verske dolžnosti. Začeli so jih odpuščati iz služb in manjka samo še korak, da take "brezposelne" nato odvede-

jo na prisilno delo; kje in kdaj, to je že vnaprej določila kom. tajna policija za vsakega posebej.

Ako se tako strogo obsoja kom. režim v Romuniji za svoje zverinstvo, kako bi se morale poostrižiti šele besede, ki je morale obsoditi kom. režim, ki pravi, da obsoja Moskvo in se prilizuje Združenim državam in mu tam celo verjamejo; vsaj tako se morejo tolmačiti materialne podpore Titu in vojaška in diplomatska pomoč njegovemu režimu, ki jo dobiva iz USA.

Toda predsednik Truman je v svojih izjavah izrečno omenil vse dežele, ki je že za komunističnim železnim zastorom in med te nesrečne dežele se povsod prišteva tudi naša domovina. V svojih lepih napovedih in obljubah je Truman zagotovil romunskim delegatom, da bodo doživeli osvoboditev svoje domovine

Nova vlada predsednika generala Perona

Nova vlada predsednika generala Perona je sestavljena takole:

Min. za notr. zadeve ANGEL G. BORLENGHI,

Min. za zun. zadeve in za bogočastje Dr. JERONIMO REMORINO,

Min. za pravosodje Dr. NATALIO CARVAJAL PALACIOS,

Min. za vzgojo Dr. ARMANDO MENDEZ SAN MARTIN,

Min. za ljudsko zdravje Dr. RAMON CARRILLO,

Min. za komunikacije (pošta) OSCAR LORENZO M. NICOLINI,

Min. za politične zadeve Dr. ROMAN ALFREDO SUBIZA,

Min. za ekonomske zadeve Dr. ALFREDO GOMEZ MORALES,

Min. za gospod. Dr. PEDRO JOSE BONANNI,

Min. za zun. trgovino Dr. ANTONIO F. CAFIERO,

še v svojem zemeljskem življenju in vsa njih generacija, ako mu bo dano, da izvede program, ki si ga je zastavil on in njegova vlada. Romunija pa leži daleč na vzhodu od nas in svoboda bo šla tja gotovo skozi svetla in lepo sijoča vrata svobode, ki se bodo odprla najprej na naši zemlji.

V l. 1948 je Truman podal svojo slovečo "izjavo", ki je šla v zgodovino kot "Trumanova doktrina". Ko je divjala državljanska vojna v Grčiji in so sovjeti pritiskali na Turke, je "Trumanova doktrina" postavila kot temelj ameriške politike v tem delu Evrope potrebo, da morata ostati Grčija in Turčija izven komunističnega sveta. Sedanje Trumanove besede romunskim in s tem tudi drugim beguncem zvane tako, kakor da se zastavljajo temelji obvez in doktrin, ki navajajo ameriško politiko k resnici, da more biti ves svet svoboden le tedaj, ako je svoboden slehern narod na svetu — in to tudi najmanjši.

Min. za finance Dr. MIGUEL REVES-

TIDO,

Min. za industrijo in trgovino RAFAEL FRANCISCO AMUNDARAIN,

Min. za javna dela Ing. ROBERTO MANUEL DUPEYRON,

Min. za poljed. in živinorejstvo CARLOS A. HOGAN,

Min. za delo in soc. skrb. JOSE MARIA FREIRE,

Min. za promet Ing. JUAN E. MAGGI,

Min. za narod. obrambo div. gral JOSE HUMBERTO SOSA MOLINA,

Min. za vojsko div. gral. FRANKLIN LUCERO,

Min. za mornarico kontraadmiral ANIBAL O. OLIVIERI,

Min. za letalstvo brigad. major JUAN IGNACIO SAN MARTIN,

Min. za tehnične zadeve Dr. RAUL A. MENDE.

Sovjetska šibkost v Evropi

Zahodna Nemčija je prejela pogodbo, ki odpravlja zasedbeni statut; v Parizu je nemški kancler podpisal pristop zahodne Nemčije k evropski obrambni skupnosti. Na oboje so v Moskvi zelo ostro odgovorili s posebnimi protestnimi notami in povdarili, da je vse to kršitev dogovorov, ki da so bili v juliju 1945 sklenjeni v Potsdamu. Ker se za proteste na zahodu niso mnogo zmenili, so začeli sovjeti s posebnimi ukrepi v vzhodni Nemčiji in v Berlinu. V nekaj tednih bo Nemčija razklana na dve in vzhodni Berlin bo odrezan s posebno zaporo od ostalega dela mesta, tako pravi nekateri komentatorji v svojih poročilih iz Nemčije. Zunanji minister Eden je bil na posebnem obisku v Berlinu in to ravno v dne, ko je začela kriza najbolj naraščati. Podal je Berlinčanom pomirljivo zagotovilo, da bodo zahodni zavezniki dosegli, da bo svobodni Berlin spet nekoč prestolnica vse Nemčije.

Sovjeti pa zbirajo svoje čete in vzhodna nemška kom. vlada napoveduje boj na nož zahodni Nemčiji. Na zahodu pa ni posebnih ukrepov in vse izgleda tako, kakor da tam menijo, da sovjeti sedaj ne mislijo na kako resno akcijo. General Eisenhower je celo odšel na volilno agitacijo v USA in prepustil svoje mesto v Evropi generalu Ridgwayu.

UDAREC KOMUNISTOM V FRANCII

Ko se je gen. Eisenhower poslavljaj in je prihajal na njegovo mesto gen. Ridgway, so sklenili francoski komunisti izvesti bučne demonstracije proti ameriški politiki v Evropi. Ridgwaya so mislili pozdraviti s stavkami in demonstracijami. Toda prve stavke niso imele kaj prida uspeha in pri demonstracijah je bil vodja komunistov Jacques Duclos tako neroden, da se je dal zgrabiti policiji in to v takih oboliščinah, da ga še njegova parlamentarna imuniteta

ni mogla zaščititi. Duclos je bil prijet v svojem avtomobilu, iz katerega je dirgal demonstracije oborožen z revolverjem in ob sebi je imel še druge borbene naprave. To je opravičevalo policijo, da ga je takoj uklenila in odvedla na sodnijo, kjer so ga zaprli in — kakor pišejo listi — lahko računali na zaporno kazen od 1 leta do doživetne ječe. Iz vodstva kom. stranke v Franciji je bil trenutno odstranjen voditelj, ki je izredno sposoben in energičen. Duclos je žid.

Demonstracije v Franciji gredo naprej, toda policija jih tolče tako, kakor bi pred leti ne bilo pričakovati v deželi, kjer so bila vsa vodilna upravna mesta in tudi policija močno minirani od komunistov. Aretacije komunistov se vrše po načrtu, ki je bil že dolgo pripravljen, a ga komunisti po svojih linijah niso odkrili. Ali pa tega niso mogli ali marali odkriti in tako posredno preprečiti, da bi policija znala zgrabiti Duclosa v takih okoliščinah.

ANA PAUKER V NEMILOSTI

V vodstvu romunske kom. stranke so izvedli važne spremembe. Ana Pauker po teh spremembah ni več članica politbiroja in je prišla v organizacijskem odboru stranke šele na peto mesto. Kadar nastopi kak kom. veljak Paukerčinega kova tako pot, tedaj je navadno blizu aretacija zaradi "deviacionizma, sabotaže in trockizma". Poleg Paukerce je moral iz politbiroja tudi Vasilij Luca, glavni zaupnik Moskve v prvih letih komunizma v Romuniji.

"Manchester Guardian" piše, da je Moskva izbrala Paukerjevo in Luco kot "grešna kozla" za veliko gospodarsko stisko, v katero je privedel komunizem Romunijo. Med kmeti da močno vre in to zlasti v Transilvaniji. Moskva je sklenila žrtvovati Paukerjevo in Luco kot glavna krivca vsega zla, nato pa dati nove moze na vodilna mesta, ki bo-

NUEVO PERIODO PRESIDENCIAL DEL GENERAL JUAN D. PERON

Ayer, el 4 de Junio expiró el primer período presidencial del General Juan D. Perón y comenzó el segundo según la voluntad del pueblo argentino expresada con la abrumadora mayoría para reelegir al Presidente general Perón en las últimas elecciones en el mes de noviembre del año pasado.

General Juan D. Perón, reelecto como presidente de la Nación, prestó juramento ayer por la tarde en una ceremonia de gran solemnidad ante la Asamblea legislativa, reunida en el recinto de la Cámara de los Diputados. A este acto solemne han sido invitados la Señora Eva Perón, los Ministros del P. E., representantes diplomáticos extranjeros, gobernadores, jefes militares, autoridades eclesiásticas y otros numerosos altos funcionarios.

El Presidente de la Nación llegó al Congreso a las 15, después de haber revisado las tropas alineadas a lo largo del trayecto comprendido entre la residencia presidencial y el Palacio Legislativo, siendo siempre entusiastamente saludado por la muchedumbre.

En la escalinata de la entreda central recibió el saludo de los miembros de la comisión de recepción exterior. Una vez dentro del Congreso fué acompañado hasta el recinto por la comisión del interior y las autoridades de ambas Cámaras, frenéticamente aplaudido por todos legisladores y autoridades y ocupó el sitio de la presidencia. Luego de agradecer la ovación, el general Perón, invitado por el Sr. Teissaire, izó la bandera nacional en el mástil del recinto. Acto seguido, el Primer Magistrado prestó el juramento constitucional ante la Asamblea Legislativa, el cual le fué tomado por el presidente del Senado Sr. Teissaire.

Finalizada la ceremonia, el Presidente de la Nación entre entusiastas ovaciones abandonó el Congreso y se dirigió a la Casa de Gobierno, donde en el primer acto de su nuevo gobierno firmó los decretos, por los cuales designó los nuevos Ministros, quienes prestaron juramento en el Salón Blanco. En esta oportunidad el general Perón expresó su pensamiento acerca de la formación del gabinete y manifestó asimismo su agradecimiento por la colaboración de los ministros que lo han acompañado durante su anterior período.

Acto seguido se hizo presente acompañado por los Ministros nuevos y salientes en el balcón central de la Casa Rosada y en seguida comenzó ante él como Jefe supremo de todas las fuerzas armadas de la Nación el desfile magnífico en el que participaron fuerzas de la Aviación, Marina y Ejército. Las fuerzas militares fueron comandadas por el general de división José D. Molina.

La muchedumbre ante la Casa de Gobierno estaba siempre vitoreando el nombre de su Líder, agradeciéndole todo el trabajo realizado en pro de la Nación y la gente trabajadora, alegre que esta magnífica obra será continuada.

GENERAL JUAN D. PERON NASTOPILO NOVO PREDSEDNIŠKO DOBO

Včeraj 4. junija, je prenehala prva predsedniška doba generala Juana D. Perona in se po volji argentinskega naroda, ko ga je na zadnjih volitvah meseca novembra lanskega leta znova izvolil za svojega predsednika, začela nova.

General Juan D. Perón je kot ponovno izvoljeni predsednik prisegel včeraj popoldne pred obema zakonodajnim zbornicama. Na to slovesnost, ki je presegala vse dosedanje, so bili povabljeni: v prvi vrsti gospa Eva Perón, zatem vsi ministri zvezne vlade, vojaški poveljniki, diplomatski predstavniki tujih držav, visoke cerkvene osebnosti in ostali številni visoki državni in javni funkcionarji.

Predsednik general Perón je prisel v kongresno palačo ob treh popoldne. V odprtem avtomobilu je na poti do nje pregledal vse vojaške formacije, ki so bile pripravljene za vojaško parado po njegovi zapisi. Na glavnem stopnišču so predsednika pričakovali člani zunanje sprejeme komisije, ki so ga prisrčno pozdravili in povedli ob navdušenem vzklikanju množice v glavno kongresno dvorano, ki je ob njegovem vstopu vanjo vsa vzvalovila v ploskanju in vzklikanju. General Perón se je za ovacije toplo zahvalil in je nato takoj na povabilo predsednika senata kontraadmirala Teissaire-a dvignil na drog narodno zastavo nato pa izrekel predpisano besedilo prisége. Vsa dvorana je znova vzvalovila v ovacijah predsedniku generalu Perónu, ki je prvi predsednik Argentine, ki je po določitih ustave, predsednik republike v drugi po vrsti.

Med splošnimi ovacijami je predsednik general Perón zapustil kongresno palačo ter se odpeljal v vladno palačo. Med potjo je bil prav tako deležen navdušenega pozdravljanja in vzklikanja množic naroda, ki so bile zbrane po vseh ulicah. V vladni palači je takoj kot prvi akt v svoji novi predsedniški dobi podpisal dekret o imenovanju nove vlade. Novi ministri so takoj pred njim prisegli na ustavo. Pri tej slovesnosti so bili navzoči tudi vsi ministri iz prejšnje Peronove vlade. General Perón je ob tej priliki razložil smernice, ki so ga vodile pri sestavi nove vlade, prejšnjim svojim ministrom se je pa najprisrčneje zahvalil za zvesto sodelovanje in za delo, ki so ga opravili in korist republike.

Obdan od ministrov se je nato podal na glavni balkon vladne palače. Poveljnik vojaške parade je pa izdal takoj povelje za mimohod vojaških edinic, ki so bile določene za vojaško parado. V njej so pod poveljstvom div. generala José D. Molina sodelovali oddelki letalstva, mornarice in suhozemske vojske, ki so vsi strumno korakali pred svojim vrhovnim vojaškim poveljnikom predsednikom republike.

Množice naroda, ki so bile zbrane pred vladno palačo pa so ves čas vzklikale Generalu Perónu in se mu zahvaljevale za vse pridobitve, ki so jih bile deležne pod njim v šestih letih njegovega izrednega dela, ki ga je opravil za republiko in vse sloje naroda ter dajale izraza svojemu veselju, da se bo to veličastno delo nadaljevalo.

do še večje poročstvo za pospešeno sovjetizacijo države.

Toda za odhod Paukerjeve pa so še drugi razlogi. Ko so čistili kom. stranko v Češkoslovaški, so odstranili zlasti vse, ki so bili iz židovskih vrst. Paukerjeva je židinja in je osumljena, da je lajšala židovni odhod iz Romunije in zato prejemale velike vsote denarja. Sicer židom tega ne zamerijo, bolj hujo je, da dolže žide pri komunistih kosmopolitstva (in to je zabloda amerikanizma), kar da je zelo nevarno za trenutno smer moskovske politike.

Odstavitev Paukerjeve v Romuniji ne bo mnogo spremenila dosedanjega terora. V Romuniji pa kroži med kmeti naslednja oznaka razmer: "Rusi kupujejo naš petrolej in nam v zameno pobere vse žito".

**Naročajte in širite
Svobodno Slovenijo
— PORAVNAJTE NAROČNINO! —**

Naš narodni Vernih duš dan

V pravem poznojesenskem deževnem vremenu in zato še bolj v razpoloženju praznika Vseh svetnikov in dneva Vernih duš je prišlo na binkoštno nedeljo 1. junija t. l. v dvorano na Río Bamba nad 800 Slovencev, da se znova na obletnico vetrinjske žaloigre poklonijo spominu vseh slovenskih žrtev komunizma. Udeležence in udeležence komemoracije je nagovoril najprej

g. MILOŠ STARE, predsednik Društva Slovencev, ki je priredilo to spominsko proslavo.

Iz njegovega govora povzemamo glavne misli.

Peto leto Vas je povabilo Društvo Slovencev, da se udeležite spominske prireditve v počastitev padlih protikomunističnih borcev in žrtev komunistične revolucije. Najlepše si odgovorimo na vprašanje, kako naj proslavimo ta dan, če rečemo, da je to naš narodni Vernih duš dan.

Vsakdo se spomni praznika Vernih duš dan v domovini, naših pokopališč, grobov, luči, rož in turobno-svečanega razpoloženja, ki je vladalo ta dan na pokopališčih. Okrog grobov zbrani očete, matere, sinovi, hčere, sorodniki, prijatelji in znanci pokojnih. Prihiti so od blizu in daleč, da se uvrstijo v množice okrog grobov. Ta dan so se v mislih povezali z dušami pokojnih. V spomin so jim prišle najlepše poteze v značaju pokojnih in njihovi nauki.

Mi imamo danes naš narodni Vernih duš dan. Kdo smo mi? Majhen, zelo majhen del naroda in živimo v svobodi. Svobodno govorimo, svobodno delamo, svobodno molimo.

Naš narod pa, ki je doma, neizmerno trpi. Svobodo pozna le kot lepe sanje. Beremo in slišimo, da je v zadnjem času prišel nadenj nov strašen val preganjanja. Novi grobovi nastajajo. Znova se polnijo ječe. Trpki kruh, ki ga jim reže tiran, izgublja, ker nočejo kloniti in že samo obiskovanje cerkve je vedno hujši "zločin".

Toda naš narod doma vztraja, se bori in ne kloni.

Predno danes mi, ki živimo v svobodi, stopimo v mislih na naš narodni Vernih duš dan na ogromno pokopališče naših junakov in mučencev, na pokopališče od Teharij, Jelendola, Turjaka — in kaj bi našteval — ogromno je to pokopališče, ki ga je napravil kulturni in civilizirani človek 20. stoletja, naj naše duše objamejo naše trpeče brate v domovini in v tem objemu stopimo na to veličastno, a grozno narodno pokopališče.

Oni so nam kristalno čisti vzgled in zvezda vodnika pri našem delu. Njih telesa so mrtva, toda oni živijo. Živijo:

junaki, mučenci, žrtve. Zahvalimo se jim najprej za njihovo daritev. Prosimo jih, da nam izposijo pri Bogu vztrajnosti in požrtvovalnosti pri nadaljevanju njihovega dela. Sledimo jim v njihovi neizmerni veri, upanju in ljubezni. Oni živijo. Glejmo, da ne omagamo v nadaljevanju njihove borbe in da mi, ki živimo v svobodi, ne postanemo na narodnem telesu, živi mrtveci.

Mešani zbor Gallusa je zapel 2 vojaški narodni žalostniki, "Gozdič je že zelen" v Pogačarjevi in "Pojdem u Rute" v Maroltovi harmonizaciji. Zbor je vodil — kot tudi nadalnje njegove nastope — z mojstrsko roko g. dr. **Julij Savelli** in izvalil iz pevcev glasove, ki so globoko odmevali v srcih poslušalcev. Sledile so štiri recitacije še ne slišanih in ne objavljenih pesnitev: **Igorjevih** "Mrtvih stražarjev" in troje balad **Jeremija Kalina**, "Balade o mali Reziki", "Pisma v Vetrinje" in "Znamenja nad gozdom". (Jeremija Kalin je pripravil za tisk zbirko balad, ki govorijo o slovenskih junakih in mučencih zadnjega časa; zbirko, ki je vredna pesnika črne maše in Vetrinjskega troseva). "Mrtve stražarje" je s poznano temeljitostjo podal g. **Tine Kovac**, Kalinove balade z izčrpnim umevanjem g. **Janez Kristof**, **Jože Rus** in **Maks Nose**; škoda le, da sta bila gg. **Kristof** in **Nose** spričo velike dvorane pretila. — Za recitacijami je privedel g. dr. **Savelli** na oder svoj moški zbor, ki je zapel spet dve vojaški žalostinki, Maroltov "Oj ta soldaški boben" in Simonitičjevo "Kaj ti je deklica", kjer je z velikim uspehom sodelovala altistka gđ. **Roza Golob**.

Spominski govor je imel letos univerzitetni profesor prelat

g. Dr. ALOJZIJ ODAR

ter je v počastitev slovenskih žrtev komunizma izrekel naslednje tehtne in globoke misli:

"Vsako leto se zbiramo v začetku junija, da počastimo spomin žrtev, ki jih je povzročila komunistična revolucija pri nas doma. Minilo je že enajst let, kar so padle prve žrtve, in letos bo sedem let, kar je padla glavnina, cvet naše mladine, slovenska domobranska vojska. Oseba bolečina prezgodnjih vdov in sirot, mater in očetov, ki so s temi žrtvami izgubili najboljše sinove, z leti ponehuje, postaja umerjena in ni več tako ostra. Čas celi rane. Toda kolektivna, narodova bolečina se ne zmanjšuje, marveč narašča vsak dan. Te žrtve so že prerasle značaj osebnih žrtev poedincev in so postale žrtve nas vseh. Zato se zbiramo in se bomo zbirali k njih počitvi leto za letom. To naše Kosovo bo

ostalo, dokler bo živel boljši del slovenskega rodu."

Nato je našteval kako pretresajo javnost nesreče, pri katerih izgubi življenje več ljudi.

Take nesreče povzročajo splošno bolečino in žalovanje. "Naša bolečina — nadaljuje g. prelat dr. Odar — in naše žalovanje pa sta drugačna. Pokolj domobrancev, postavim, ni samo nesreča, kot je kadar rudnik zasuje rudarje, marveč je zločin, ki ga je zagrešila ideja proti ideji; komunizem proti narodni, človečanski, krščanski ideji. Naše žrtve, ki so padle zaradi komunizma, so narodne, človečanske, krščanske žrtve. To jih dviga nad raven navadnih žrtev nesreč. To jim zagotavlja večni spomin. Žrtve nesreč se pozabijo, žrtve te vrste pa nikoli."

"Nocoj se spominjamo vseh žrtev, katerih smrt je povzročil komunizem za časa svoje revolucije na Slovenskem. Naj so padli z orožjem v roki ali brez nje, naj so jih pomorili, obsojene na smrt po njihovih sodiščih, ali pa brez odsodbe; naj so jih pobili po gozdovih in poljih ali po hišah in ulicah naših vasi in mest, naj so padli zavestno v boju s komunizmom, ali manj zavestno, naj so bili pomembni vojaški ali civilni borci ali nepomembni, naj so se borili proti komunizmu iz verskih ali svetnih, narodnih ali človečanskih nagibov. Nocoj ne delamo nebehnih razlik. Spominjamo se skratka vseh, ki so padli zaradi komunizma. Vsem brez razlike velja nocojsnji spomin."

"Priznavamo sicer, da je bilo za našo skupnost življenje enih bolj dragoceno kot življenje drugih, da je bila žrtev enih bolj popolna in bolj plemenita kot pa žrtev drugih, da so bili eni v boju proti komunizmu bolj zaslužni kot drugi, tudi to priznamo, da so eni izgubili življenje naravnost v službi protikomunistične ideje, drugi pa bolj oddaljeni, nekam slučajno in brez potrebe. Enim bomo nekoč postavljali spomenike v kamnu in bronu, vsem pa ne. Toda nocoj, kakor rečeno, ne delamo razlik med njimi. Spominjamo se vseh."

"Kljub temu pa le ne morem molče preiti naše slovenske vojske, ki je z vsemi svojimi oddelki bila junaške boje dolge mesece, bila nato zaradi mednarodnega položaja prisiljena k umiku s svojih tal, sramotno izdana in zverinsko poklana. Hvala ji za nadčloveške žrtve in večni spomin! Ponosni smo nanjo, čeprav nam misel na strašno njeno trpljenje z grozo stiska srce. Kaj so grške Termopile in pot srbske vojske pozimi čez albanske gore v primeri s trpljenjem naših sramotno izdanih desetisočev?"

"Onemela so usta naših žrtev, večkrat grozno spačena od nadčloveškega trpljenja. Njih grobovi so razsejani po naši domovini. Večkrat so onečasteni. Toda kljub temu nam govore tako naglas, kot bi noben govornik ne mogel. Poslušajmo nocoj njihov glas."

"Naše trpljenje in naša žrtev nista bila nespametna in odveč". Za veliko stvar smo se borili. Zanj smo padli. V boju žrtve morajo biti. Ne zatajite ideje, zaradi katere smo šli v smrt. Ne predajajte se komunizmu brez boja. Čujte, kako ječe podjarmljeni za železno zaveso. Ne omagujte v svojih težavah. Naše so bile večje kot vaše. Zato vas smemo opominjati. Res je, da pred smrtjo nismo videli zmage. Toda ideja, zaradi katere smo padli, ni zaradi tega nič manjša,

Slovesna zaključitev 35. Mednarodnega Evharističnega kongresa v Barceloni

V nedeljo, 1. junija, so bile v Barceloni zaključne slovenosti 35. Mednarodnega Evharističnega kongresa. Papežev legat kardinal Tedeschini je imel zjutraj pontifikalno mašo, nakar je izpred oltarja general Franco prebral akt, s katerim priznava in poudarja vdanost Španije kat. veri, Jezusu Kristusu, Sv. Evharistiji in papežu Piju XII. General Franco je ob tej priliki tudi naglašal, da je slava in veličina Cerkve tudi slava in veličina Španije, sovražniki Cerkve so pa tudi sovražniki Španije. Španija sicer ljubi mir, toda, ko bo prišel dan preizkušnje, bo znala braniti svoj dom.

Evharistični kongres je bil zaključen z veličastno procesijo v nedeljo zvečer, v kateri se je vozil tudi papežev legat. Navzoči so bili tudi vsi cerkveni dostojanstveniki ter general Franco z vsemi svojimi ministri, ki so poslušali nato radijski prenos poslanice papeža Pija XII. iz Vatikana. S to poslanico je bil 35.

nič manj svetla in vzvišena.

"Prenašanje poraza zahteva od ljudi veliko višjih moralnih kvalitete kot pa zmaga. Zato se učite od nas, kako je treba prenašati trenuten poraz, četudi za ceno najhujših žrtev."

"Ali nas ne bo ob tem klicu sram, da se vdajamo malodušnosti. Ta in oni je nemara že pljunil na ideal v preteklih letih? Čemu sem se izpostavljaj? Čemu se upiral komunizmu? Takšna malodušnost ni v skladu s častjo naših žrtev. Treba je znati vzdržati do konca."

"Druga beseda pa, ki jo slišimo govoriti naše žrtve nocoj, je beseda spravljalosti. Proč z željo po maščevanju. Spravljivo mislijo v srcu se pripravljajte za pot v domovino, ko bo udarila ura. "Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo". Zadoosti so vedeli Kristusovi morilci, kaj delajo. A vendar jih Kristus v ljubezni do sovražnikov ganljivo izgovarja s Križa."

"Smrt omili ostre poteze na obrazu. Pogled umrlega se upre v daljavo. Malenkosti se izravnavajo, časnost izgine, na stopi prostrana večnost brez meja." Odložite medsebojna obračunavanja", slišimo nocoj govoriti naše žrtve. Ne slabite svojega tabora! Zedinite se vsi Slovenci, ki hočete ostati zvesti poštememu slovenskemu imenu. Naše žrtve so bile prevelike, da bi jih smeli vi upravljati z medsebojnim obsojanjem in prerokovanjem, kaj bi bilo, če bi bilo. Nas, ki smo padli zaradi komunizma, je združila misel, da je komunizem največja nesreča za slovenski narod. Naj združuje ta misel tudi vas. Kadar je domovina v nevarnosti, se morajo notranja nesoglasja odložiti. Zločin nad domovino bi zagrešil, kdor bi jih ne hotel odložiti. Slovenska domovina je danes v nevarnosti. V hujši še ni bila. Zato bodimo med sabo spravljivi."

"Le na pravici in na odpuščajoči ljubezni se bo gradil boljši svet, za katerega so dale življenje tudi slovenske protikomunistične žrtve. Osveta rodi le sovraštvo; ljubezen rodi samo ljubezen. Boja za boljši svet zato ne smemo voditi s stališča maščevanja, marveč ga moramo pomakniti v višjo raven. Ideja pravice in ljubezni proti ideji komunizma, ki seje samo sovraštvo in nezadovoljstvo ter preliva kri."

"Ko nocoj zopet javno opravljamo svojo pietetno dolžnost do slovenskih protikomunističnih žrtev, se v velikem spoštovanju klanjamo njihovemu spominu in se z globoko hvaležnostjo zahvaljujemo za nesebičen zgled in nauk."

Po govoru g. prelata dr. Odarja, ki je na vse napravil najgloblji vtis, so nastopili otroci z govorno - pevskim prizorom "Iz očkovga dnevnika". Večja deklica bere manjšim fantkom in punčkam odlomke iz očetovih zapiskov in jih tako uvaja v poznanje dogodkov tistih dni. Otroci korajžno stavljajo vprašanja in delajo pripombe, ob pripravnih priložnostih pa tudi zapojejo. Ko so intonirali domobransko himno, se je dvignil ves zbor ljudi v dvorani in z otroki stoji odpel pesem; prav tako se je petje druge domobranske koračnice preneslo spontano na vso dvorano. Našim požrtvovalnim učiteljem in pogumnim otrokom smo za to točko odkritosrčno hvaležni. — Za konec je Gallus zapel Adamičev "Ecce dolor" na Gestrinov tekst in Oevirkovo "Bog in Slovenija" na besedilo skorajšnjega sedemdesetletnika dr. Ivana Preglja. Z obema zboroma so pevke in pevci dali duška neomajni veri v vstajenje naroda, ki bo vzkliklo iz krvi njegovih mučencev. **M.M.**

ARGENTINA

Vlada je poslala Narodnemu kongresu zakonski osnutek o ustanovitvi ministrstva za gospodarske zadeve in o preimenovanju dosedanjega ministrstva za gospodarstvo v ministrstvo za zunanjo trgovino. Zakonska osnutka sta obe zbornici sprejeli na sejah v ponedeljek.

Vreme je letos tudi v Argentini postavilo na glavo vse svoje postavbe za posamezna letna obdobja. Tako smo imeli v pomladanskih in letnih mesecih tako vročino, kakršne že dolgo let ne pomnijo in je po republiki povzročila hudo sušo. Ob začetku jesenskih mesecev je takoj pritisnil mraz, kakršen za ta čas ni običajen. Prvemu valu polarnega mraza je pred dobrim tednom sledil nov ter se je razlil po vsem republiškem področju daleč proti severu, z izjemo province Corrientes in nac. področja Misiones. Polarni mraz je močno ohladil ozračje in je temperaturo ponekod zbil globoko pod ničlo. V Buenos Airesu je mraz nadležen še radi stalnega deževja in vetrov. Radi močno ohlajenega ozračja je v južnih predelih republike in po planinah močno snežilo. Tako je n. pr. snežilo na vsem področju province Mendoza (31. maja). Na višinski postaji **Eva Perón** v Laguna Diamante de San Rafael je temperatura padla celo na —21° C. Tako hudega mraza v teh krajih niso imeli še nikdar v zadnjih 50 letih. V Uspallata in Villavicencio je zapadlo 40 cm snega, temperatura se je pa znižala na —9° C. Radi snežnih vetrov in zametov so morali med Mendoza in Čilom ustaviti ves letalski, železniški in cestni promet. Močno je snežilo tudi v cordobskem planinskem svetu. Sneg je n. pr. zapadel v znanih krajih Thea, La Cumbre, Alta Gracia in drugod. Snežilo je tudi v San Juanu in v južnih predelih republike, kjer je temperatura prav tako padla pod ničlo. Drugod je močno deževalo. Nad Buenos Airesom je n. pr. v noči med nedeljo in ponedeljkom bilo pravo neurje s stalnim bliskanjem in grmenjem.

Gospodarska policija za provinco Buenos Aires je v času od 24. marca do 29. maja t. l. radi verižništva in špekulacije izvršila 10.075 preiskav. Radi navijanja cen je v tem času zaprla 800 trgovskih obratov. Verižniki so bili kaznovani skupno na 1018 dni zapora, izrečene denarne kazni pa dosega 879.180 Pesov.

Zatiranje Beneških Slovencev

Proti Beneškim Slovincem, ki so se kljub pritisku it. šovinističnih organov ohranili narodno vse doslej, so italijanske oblasti začele znova nastopati in jih ovirati pri njihovem delu. Posebno so proti uporabljanju slovenščine v cerkvenem bogoslužju. Tako je bil nedavno prestavljen videmski prefekt dr. Celona, ki je bil širokogruden mož in vsekoli demokrat, v Padovo. Beneški Slovenci so z njegovo premestitvijo veliko izgubili. Njegov naslednik ni še niti njegova senca. Na tihem je že začel delati proti Beneškim Slovincem in je n. pr. v privatni avdienci že nagovarjal župana iz neke občine, naj prepoveduje duhovnikom slovenske pridige. Isto misel je pozneje zopet poudaril ob neki drugi priliki.

Znano je, da so nekateri beneško-slovenski duhovniki tožili list "Messaggero Veneto" in "Corriere della Sera", ker sta v nekem članku imenovala te duhovnike za izdajalce. Proces se je sprevrgel v obrambo vprašanja, ali se v Beneški Sloveniji sme govoriti v cerkvi slovensko. V zadevo je vpleten tudi nadškof Nogar, ki bo moral pričati za dobe stranki. Če bo za Beneške Slovence, mu bodo nasprotniki očitali izjavo za list "Il tempo di Milano" proti uporabi slovenskega jezika. Če bo pa za nasprotnike, ga bodo Beneški Slovenci opozorili na izjavo v "La vita cattolica" v prid slovenskim duhovnikom. Nasprotniki so že večkrat ponujali tiho spravo. Beneški Slovenci bi pristali nanjo samo, če bi njihovi nasprotniki izjavili retraktacijo in če plačajo stroške. Proces bi se moral vršiti že 14. marca. Nasprotniki so ga pa seveda odložili z nekim izgovorom do 18. junija t. l. ob pol starih popoldne. Beneški Slovenci smatrajo, da je ta odložitev samo manever, da bi se stvar samo razvlekla v nedogled.

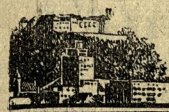
IZ TEDNA V TEDEN

KOREJA: Mirovni razgovori na Koreji so v popolnem zastoju. Komunistične obtožbe in ameriška zaničanja so na dnevnem redu. Na bojišču je po večini mirno, le letalstvo bombardira kom. zaledje. Na otoku Koje je prišlo do novih nemirov, ki pa so jih Amerikanci udušili. Južnokorejski preds. Rhee je proglasil v južni Koreji obsedno stanje zaradi povečane gverilske aktivnosti. Dal je zapreti tudi 14 poslancev in drugih pol. osebnosti. V parlamentu, kjer je zahteval tudi izgon nekaterih ZN agencij iz dežele, češ da se vmešavajo v notr. zahteval, pa je propadel. Menijo, da bo podal ostavko.

USA: Ameriško vrhovno sodišče je proglasilo Trumanovo zasego jeklene industrije za ilegalno ter je nato vodja sindikatov Muray takoj proglasil novo stavko. Zasebniki so sicer tako dobili zopet v svoje roke svoja podjetja, vendar se bodo morali sedaj resno spustiti v pogajanja za 26 centno zvišanje plač delavcem. — Dve uri pred vrnitvijo Eisenhowerja v U.S.A. je imel rep. preds. kandidat Taft govor, v katerem je nakazal smer svoje zunanje politike, če bo zmagal. Med drugim je dejal, da Evropa ni nič manj važna od Azije in da ne namerava odtegniti ameriške pomoči narodom, ki jo sedaj prejema. Pod Eisenhowerjem je pričela padati letalska sila USA, ki jo smatra kot najvažnejše orožje. Postavil bo Mac Arthurja spet na položaj, ki mu gre zaradi njegove "izredne vojaške in politične izkušnje, ki ju je težko najti drugje". USA mora popolnoma prenoviti svoj obrambni program. Učinkovita letalska sila, ki bo znala obdržati absolutno nadmoč nad ameriški celinami in nad oceani lahko prepreči vojaško razširjanje komunizma čez morje. Trumanova politika je kriva današnje svetovne krize, ker je

hila premalo odločna. Vojna na Koreji je Trumanova vojna. Če bi bila Mac Arthurjeva, bi bil danes tam položaj popolnoma drugačen. Komunistične ponudbe za premirje na Koreji so maska za pridobivanje časa za nove pohode na drugih delih sveta. USA mora še nadalje oboroževati svobodne države ter pustiti svoje čete v Evropi in Aziji, dokler se svobodni narodi ne bodo lahko sami branili pred napadom. Dobesedno pa je poudaril: "Jasno pa je, da tudi mi ne bomo mogli braniti svobodnih evropskih narodov, če se sami ne bodo hoteli boriti". Taft zavrača obtožbo, da je izolacionist in zaključuje govor z izjavo, da "pač Monrojev doktrina za Evropo ni izolacionizem". — **Eisenhower**, ki je v nedeljo priletel iz Evrope v New York, na letališču ni hotel dati nobene izjave. Dejal je samo, da "se izvrstno počuti, ker je spet doma". Takoj nato se je odpeljal v Belo hišo na konferenco s Trumanom. — **Republikanci** bodo izvolili te dni svoje delegate za strankin kongres v Chicagu 7. julija, še v Severni Dakoti in Californiji. Menijo, da bo vse delegate pobral Taft, ki trenutno vodi s 414 proti 296 Eisenhowerjevimi delegatom. Eisenhower je slekel vojaško uniformo v terek ter bo imel vsaj tri večje volilne govore. — **Ameriška vlada** je priznala bolivijsko vlado Paza Estensora, vendar z izjavo, da to ne pomeni, priznava njega režima. Revolucionarno bolivijsko vlado so tudi že priznale Španija, Gvatemala, Argentina, Paragvaj, Urugvaj, Ekvador in Meksiko. — **Vrhovno sodišče** je zavrnilo priziv za spremembo smrtnih kazni, ki bo sedaj doletela puertoriškega nacionalista Collaza, ker je l. 1950 pri poskusu atentata na Trumana ustrelil stražarja pred preds. palačo.

ECUADOR: Na volitvah je dobil večino preds. kandidat Velasco. Volitve so potekle mirno. V predvolilnih nemirih pa je bilo ubitih deset ljudi.

Novice iz Slovenije

Titovi komunisti mečejo na cesto učitelje, ki zahajajo v cerkve

V "Svobodni Sloveniji" smo že poročali, da so titovi komunisti doma započeli divjo gonjo proti veri. Odpravili so pouk verouka po šolah in sedaj preganjajo tiste učitelje, ki zahajajo v cerkev ter jih mečejo iz služb.

Metanje narodno in versko zavednega učiteljstva na cesto komunisti spremljajo s komentarji v svojem ljubljanskem časopisu. Tako so med drugim aprila meseca odpustili v novomeškem okraju štiri učitelje. O njihovem odpustu iz državne službe je ljb. "Slovenski Poročevalec" objavil daljši članek pod naslovom: "Geslo Vsakomur po njegovem delu velja tudi za prosvetne delavce v novomeškem okraju".

V članku komunistični propagandist najprej ugotavlja, da je "učitelj prvi za starši, ki vceplja otroku pogled na svet, mu odpira duševno obzorje ter ga pripravlja na življenje". Da hoče sedanji komunistični nasilni režim v šolah vzgojiti zavedne komuniste, pove komunistični pisar z besedami: "Od vzgoje v šoli je mnogo odvisno, kako bo mladi človek gledal na svet okrog sebe, ali bo njegov pogled čist in jasen, ustvarjen na resničnem, zgodovinsko doganem razvoju, ali pa mu bo zastrt s srednjeveškimi, skrbno v verski plašč zaviti razlagami prirodnih pojavov ter nastanka in razvoja družbe."

V nadaljnjih izjavah pravi, da je velik del učiteljstva tak, kakršnega si žele sed. komunistični nasilniki, "le del učiteljstva pa da vztraja pri svojih napačnih in zastarelih ter reakcionarnih nazorih." In predno preide na prikaz odpusta štirih učiteljev še ves ogorčen vzklika: "V sedmih letih po osvoboditvi je imel vsak učitelj dovolj časa, da popravi, če je kaj zagrešil, da obračuna sam s svojo notranjostjo in da postane resnični ljudski vzgojitelj v novem, socialističnem duhu." "Nato pa dobesedno pravi:

"Okrajni svet za prosveto in kulturo Novo mesto je s prvim aprilom odpustil iz službe štiri take učitelje. To so: **Justina Rodič**, šolska upraviteljica v Brusnicah, **Marija Gruđen**, učiteljica v Škocjanu, **Ana Jaklič**, učiteljica v Orehovi, in **Viktorija Kulovec**, učiteljica v Vavti vasi. Te so seveda zagnale vik in krik, češ, da so bile odpuščene zato, ker so hodile k maši. Da, tudi zato so bile odpuščene, ker so bile kuhane in pečene v cerkvi! Kaj bi slepomišili! Naša ustava sicer zagotavlja slehernemu državljanu versko svobodo in zaradi tega, ker hodi v cerkev, pri nas še nihče ni bil, preganjan. Toda ali smo zato dolžni, da gledamo religiozne ljudi tudi v socialistični šoli, da uče eno, s svojim osebnim zgledom pa propagirajo drugo in tako demantirajo sami sebe ter zavajajo mladino v nejasnost in dvome? Ne, takih dvoličnejšev v socialistični šoli prav gotovo nismo dolžni trpeti in smo jih že predolgo trpeli, ker šola ni pekarna ali čevljarstva delavnica, kjer je pač vseeno,

če pripadajo mojstri in pomočniki temu ali onemu svetovnemu nazoru".

"Toda to še ni vse. Poglejmo še dalje vest in delo teh štirih učiteljev. Rodičeva je bila med vojno v Stopičah, kjer ima svojo hišo. Bila je tajnica Katoliške Akcije, sodelovala je z župnikom Smoličem, imela je zvezo z zloglasno Informativno pisarno kaplanov Wolbanga in Babnika, imela je v svoji hiši sestanke KAK ter je prirejala gostije za belogardistične hlapce. Po vojni je namah postala politično nezainteresirana, toliko bolj pa versko razpoložena. Uspeh na šoli je seveda temu primeren in se sploh čudimo, kako je mogla ostati na šoli vse do slej." "Gruđenova je doma iz Primskovega pri Kranju. Med okupacijo je bila v službi v gospodarskem uradu v Šenčurju. Sedaj je bila nameščena v Škocjanu, kjer je bila stalen gost v farovžu. Političnih sestankov se ni udeleževala, toliko bolj redno pa se je udeleževala vseh cerkvenih prireditvev. V šoli je nagajala upraviteljici, kar je bilo mogoče. Njen uspeh na šoli pa je bolj slab."

"Jakličeva je med vojno ušla pod zaščito v Ljubljano, po vojni pa je bila nameščena še na številnih šolah, toda povsod je udrihala po ljudski oblasti, otroke pa učila le cerkvenih pesmic, jim dajala za branje le verske brošure in podobno. Ko se je v letošnji zimi organiziral gospodinjiski tečaj v Orehovi, kjer je bila nazadnje nameščena, je bila določena za voditeljico tečaja. Tega mesta pa ni hotela prevzeti, češ, da nima časa. Gre pa lahko redno vsak dan v 4 km oddaljeni Št. Jernej k maši."

"Kulovecova je med vojno spoštovala italijanske oficirje in spravljala omahljivce v postojanko, imela zvezo z obveščevalno službo in tudi aktivno delala za belo gardo. Po vojni je že ponovno izjavila, da se z današnjo družbeno ureditvijo ne strinja."

Istočasno, ko je komunistični okrajni Svet za prosveto in kulturo v Novem mestu odpustil omenjene štiri učitelje, je pa odlikoval več učiteljev in profesorjev, ki so kot hlapci komunistov znali "graditi nove socializmu predane državljanke". Tako so bili med drugim odlikovani: **Boris Plantan**, učitelj v Vavti vasi, ravnatelj nižje gimnazije v Št. Jerneju **Martin Marinč**, učiteljica **Antonija Škrle**, **Milena Radej**, **Ema Kranjc**, **Vera Sever**, **Ivan Jurčec**, ravnatelj Dijaškega doma v Šmihelu, **Viktorija Zebre**, **Jože Tratar**, profesor v Novem mestu in drugi.

Proces za procesom. Sredi marca so komunisti sprožili po celi Sloveniji vrsto procesov proti tisti duhovščini, ki ni klonila pred komunisti in se jim slepo predala. Vse, take duhovnike sedaj zapirajo pod obtožbo "sodelovanja z okupatorjem, špionaže po vojni, sovražnega dela proti ljudski oblasti in razbijskih naklepoj napram Civil - Metodjskemu društvu kat. duhovnikov LRS". Vrsta procesov se je začela v Tolminu, kjer je kom. sodnik **Sartori** nad skupino zavednih primorskih duhovnikov izrekel naslednje težke in krute obsodbe:

Ivan Kobal, žpk. v Kobaridu 18 let zapora, **Ivan Hlad**, žpk. v Logu pod Mangartom 16 let, **Ljubo Marc**, žpk. v Dreznici 10 let, **Karel Klinkon**, žpk. na Ljubuškem 9 let, **Robert Zadnik**, župni upravitelj v Solkanu na 18 mesecev, **Stanko Sivec**, bogoslovec iz Livka na 3 leta in kobaridski organist **Šturm** na 8 let ječe. O tem komunističnem procesu ugotavlja "Katoliški Glas", da je "dejanski justični zločin, ker je neosnovan v svojih temeljih, zgrajen na potvorbah, nezasišano krut in obsodbah. Komunistična justica je hotela v tej fazi poostrenejša verskega preganjanja v živo zadeti zgodovinsko zvestobo primorske duhovščine svojemu ljudstvu, da bi tako odtrgala ljudstvo od Cerkve, pa je zadala nadvse bolesten udarec domovinski ljubezni, ker je pljunila na to, kar je bilo za Bogom najsvetejše Primorcem: narodni zvestobi! Čas je poštenjak. Okrutnost tolminkskih grofov in divjastvo njihovih valptov je danes samo črna stran narodne zgodovine. Zgodba, ali bolje tragična resnica "tolminkskega procesa" se bo najbrže v najkrajšem času izkazala za nov neizbrisljiv krvav madež v povestnici komunističnega verskega preganjanja, ki ne izbira sredstev v svoji nesrečni gonji zoper Kristusovo Cerkve na zemlji".

Takoj po velikih noči so pa bili obsojeni od komunistov: **Franc Vavpetič**, žup-

nik in prodekan kranjske dekanije na 80.000 din., **Matevž Tavčar**, prodekan loške dekanije na 250.000 din., **Franc Bertonec**, žpk. v železnikih na 80.000 din., **Miha Golob**, župni upravitelj v Škofji Loki na pol leta zapora in **Franc Starman**, župni upravitelj v Žireh na eno leto zapora.

Dne 7. maja je pa bil proces proti župniku **Jožetu Smoliču**, ki je bil med vojno žpk. v Stopičah, po vojni pa v Tunjicah na Gorenjskem. Bil je več mesecev v ječi, kjer so ga komunisti zelo mučili, tako, da je na razpravi ves strt "priznal" zločine, ki jih nikdar ni zagrešil, da je namreč dal ubiti 15 nedolžnih ljudi. Komunisti so ga obsodili na 20 let ječe. Čudno, da so tako hudega "zločinca" komunisti odkrili šele po sedmih letih!

Umrli so. V Ljubljani: **Vera Škof**, raznašalka časopisov v p., **Josipina Frank**, roj. Mlejnica in **Albert Malnič**, uslužbenec soških električnih obratov **Doblar** (se smrtno ponesrečil), **Franc Kos**, kapetan I. razr. v Žalcu, **Vinko Murovič**, rudniški upokojenec v Zagorju ob Savi, **Alojzija Janežič**, vdova po orožniškem naredniku vodniku v Domžalah, **Franjo Keršnik**, občanski tajnik v Zagorju ob Savi, **Marija Miklavič**, roj. Mašera v Kobaridu in **Julijana Mikuš**, roj. Šušteršič v Sori.

Slovinci v Argentini

Lanús

V nedeljo, dne 8. junija bo po slovenski maši v župnijski dvorani prosvetno predavanje Društva Slovencev. Na njem bo imel prosvetni referent **DS g. Marijan Marolt** zaključno predavanje o slovenskih zgodovini. Vsi rojaki toplo vabljeni.

V nedeljo 15. t. m. po popoldanski službi bo pa **vzgojni sestanek**. Na sporedu so deklaracije, pevske točke, otroški prizorček in vzgojno predavanje. Na sestanku, ki bo v župnijski dvorani cerkve sv. Jožefa, lepo vabimo vse, ki se zanimajo za pravilno vzgojo naših otrok.

Ramos Mejia

Na praznik Sv. Rešnjega Telesa, t. j. dne 12. junija, bo po večernicah (ob pol 17. uri) v cerkveni dvorani prosvetna prireditev. Na sporedu je predavanje g. **Marijana Marolta**, petje slov. pevskega zbora iz Ramos Mejia in nato kratko zborovanje Društva Slovencev. Vse Slovence vabi na to lepo prireditev

Krajevni odbor DS v Ramos Mejia

Bariloche

OB KONCU SKALAŠKE SEZONE

Majsko deževje je zaključilo letošnje poletno sezono. Po gorah je zapadel prvi sneg, v mestecu pa dežuje in dežuje brez prestanka.

Slovenski bariloški planinci s ponosom pregledujejo svoje račune. Po treh letih andinističnega udejstvovanja je **Grupo Escalador Esloveno** postala najuspešnejša planinska skupina na argentinskem jugu. Tri leta trdovratnega dela, zagrizenosti in požrtvovalnosti, bor-

be z goro in borbe s finančnimi težavami. In danes se z veseljem ozremo na prehojena pota in še z večjim veseljem pletemo načrte za prihodnost.

Poročali smo o treh najpomembnejših podvigih preteklega sezone: **vzpom na "Slovenski stolp"** v catedralskem pogorju, ki se odlikuje po izrednih tehničnih težavah; **postavitev spominskega križa na Cerro Capilla**, ki ima globok idejni pomen; in **pohod in skupino Tres Picos**, ki povezuje plezanje in raziskovanje, odkrivanje novega in preizkušnje moči in sposobnosti, poklon deželi, ki nam je dala novi dom in pozdrav domovini onstran morja. **Torre Frey** in **Torre Tuma**, bariloško in slovensko planinstvo si podajajo roke preko premaganih vrhov v Kordiljeri med jezeroma **Puelo** in **Cholila**.

Toda pregled ne bi bil popoln, če ne bi dodali tem trem pomembnim dogodkom statistike o vsem ostalem delu slovenskih planincev ob **Nahuel Huapiju**. Vse poletje smo imeli prav lepo vreme in tako smo prehodili in preplezali večje številne vrhove. Naši uspehi so potegnili za seboj še druge in vzbudili so željo po tekmovanju in udejstvovanju. Prej je bil v treh letih Osrednji vrh **Tronadorja** zavzet komaj štirikrat (dvakrat od naših fantov), letos so ga samo Slovenci dosegli petkrat, saj ga je štirikrat premagal neutrudni **Tonček Pangerc**. Prav tako isti andinist je v enem dnevu pripehjal trojno navezo na čilski in Osrednji vrh. Slovit **Torre Catedral** je doživel po prvi **Fisherjevi** zmagi l. 1943 do konca leta 1950 samo še dva obiska. V naslednjih mesecih je bil sedemkrat preplezan, šestkrat od naših fantov. Preteklo sezono so pod **Tončkovim** in **Dinkotovim**

Sprememba krajevnih imen v Sloveniji. Po zakonu o upravno teritorialni razdelitvi Slovenije so Titove oblasti doma spremenile krajevna imena več naselij. Med drugim so spremembe krajevnih imen naslednje: Na področju mesta **Maribor** — **Marija Brezje** v Brezje; v Celju okolica — **Sv. Rupert** v Breze, **Sv. Jurij** pri Celju v Šentjur pri Celju, **Nova cerkev** v Strmec, **Sv. Peter** v Savinjski dolini v Šempeter v Savinjski dolini, **Sv. Pavel** pri Preboldu v Šlandrovo; v krškem okraju — **Sv. Peter** pod **Sv. Gorami** v Bistrica ob Sotli, **Rajhenburg** v Brestanica, **Sv. Križ** pri Kostanjevici v Podbočje; v okraju Ljubljana okolica — **Št. Vid** pri Stični v Stari trg pri Stični; v Mariboru — okolica — **Sv. Trojica** v Slovenskih gorah v Gradišče, **Št. Ilj** v Slovenskih gorah v Šentilj v Slov. gorah; v okraju Murska Sobota — **Gornja Lendava** v Grad; v okraju Gorica — **Št. Vid** v Podnanos, **Dornberg** v Zali hrib; v okraju Postojna — **Šmihel** na Krasu v Dolane, **Št. Peter** na Krasu v Pivka; v ptujskem okraju — **Sv. Vid** pri Ptuj v Videm pri Ptuj; v slovenjgradskem okraju — **Marenberg** v Radlje ob Dravi, **Guštanj** v Ravne na Koroškem; v tolminkem okraju **Sv. Lucija** v Most ob Soči.

Ljubljano je lansko leto obiskalo 50.000 domačih in 10.000 tujih gostov.

Titovci so na okrožnem sodišču v Gorici obsodili skupino ljudi iz ilirsko-bistriškega okraja na več let zaporne kazni, ker so nasprotnikom sed. komunistične strahovlade pomagali pri prebegu čez mejo.

vodstvom še štiri člani bariloške SPD zlezli na teme vitke špice.

Poleg poznanih vrhunskih plezalcev se je pridno udejstvovala tudi "druga kategorija" naših fantov. Obiskali smo **Ventano** in **Bonete**, sodelovali pri raziskovanju grebena "Cerro Miguel", zmagali **Pico Argentino** (Tronador), preplezali **Filo Norte** v **Lopezu**. **Lopezov Torre Principal** je spoznal novince, ki so se prvič udejstvovali v plezalnih umetnostih.

Bariloškim gornikom se je priključila še nova skupina: slovenski letoviščarji iz Buenos Airesa, ki sta jih vročina in želja po gorah prignali v naš gorski raj.

V lokalnih andinističnih krogih smo si priborili zaslužen priznanje. Pravkar izišli "Anuario del Club Andino Bariloche" prinaša članke o uspehih slovenskih andinistov v lanskem letu in v "Pregledu bariloškega andinizma", ki ga pišeta upoštevana krajevna poznavalca **Lamouniere** in **Venzano** se podaja o naših vzponih jako laskavo mnenje. O letošnjih rezultatih je podrobno obveščena **Federación Argentina de Ski y Andinismo** in podpredsednik **Cluba Andino dr. Neumeyer** je opisal vzpone na "Slovenski stolp" in na "Tri Vrhove" za ugledni švicarski zbornik "Berge der Welt".

SPD gleda z zaupanjem in nastopajočo smučarsko sezono. Vemo, da bodo naši tekmovalci častno zastopali slovenski beliški šport in pričakujemo, da se bodo tako oni, kot tudi vsi drugi fantje pošteno utrdili in okrepli na snežnih poljanah za nove in težje naloge, ki jih nameravamo izpolniti v bodočnosti. VA

"Trgovce z živim blagom v Buenos Airesu zapuščajo"

V "Svobodni Sloveniji" smo že omenjali, da je tuk. Titovo poslanstvo pred časom začelo pošiljati nekaterim slovenskim novim naseljencem vabila za vrnitev domov. Vabilom je bil priložen tudi znani **Rankovičev** govor. Pošiljanje vabil za vrnitev domov s strani tuk. Titovih diplomatskih predstavnikov, je spremljala tudi povečana kampanja tuk. Titovih propagandistov, češ, da so se razmere doma tako zelo spremenile, da se lahko vrnejo domov skoro vsi begunci, razen nekaterih "vojnih zločincev" in da vsakega čaka doma že služba. Titovska ustna propaganda je vedela za sto in sto slovenskih novih naseljencev, ki se pripravljajo za odhod v Slovenijo in se drenjajo na tukajšnjem Titovem poslanstvu, da bi dobili potrebne papirje.

Gora se je tresla, pa še miš se ni rodila.

Odšlo je v Slovenijo iz Argentine 7 Slovencev. "Slovenski Poročevalec" v Ljubljani je iz tega dogodka naredil senzacijo. Objavil je v sredini maja članek o razmerah slovenskih novih naseljencev v Argentini po podatkih in informacijah, ki jih je dobil predsem od povratnika

Franceta Pečnika. Nikar se ne smeje bralci "Svobodne Slovenije"! Da, **Francet** Pečnik je dal informacije! Saj ga marsikdo dobro pozna in bo vzkliknil: "No, tega jim pa res privoščimo". (Ker je počenjal vse druge stvari kot tisto, kar je vredno poštenega slovenskega novonaseljenca, je bil tudi iz Društva Slovencev izključen 1. septembra 1950).

Navajamo dobesedno kaj sta spravila skupaj **Franc Pečnik** in **Poročevalec** reporter: Poročilo glasi:

"V sredo je v luko Genove priplula po 23-dnevni vožnji iz Buenos Airesa, glavne mesta Argentine, 9000 tonska italijanska potniška ladja "Paolo Toscanelli", s katero se je pripeljal iz Argentine prvih 8 povratnikov, 7 Slovencev in en Hrvat. Predvčerajšnjim so v neselju za povratnike v Volčjem potoku pri Kamniku dobili objave in so se svobodno razšli na svoje domove.

Ljubljancem **Francet** Pečnik, je takole okrog 14 dni po tem, ko je maja 1945 pribežal na Koroško, še upal na "dostojen" povratek. Toda še isto leto mu je v Trevisu ob "pikiranju" na suhe, pohojene čike to upanje splahnelo do kraja.

Spričo brezizglednega tavanja med mesti **Bagnolia** v Italiji. Vidmom in Celoviskanje zaslužka, domotožje, pravi **Francet** pa je na spomlad 1948 prišel v slepo ulico; z mnogimi vred je odšel v Argentino. Potoval je skupaj z 850 begunci. Mrhovinarji, ki so si na račun neomejenega gospodarjenja in goljufanja beguncev v taboriščih pridobili lire in dolarje, so že prej odpotovali tja, da pripravijo sprejem, ali kakor se je pozneje pokazalo še hujši pekel. Pripovedovanje o pensionirih in hotelih, kjer naj bi stanovali, je begunce znova opogumljalo. Kratkotrajno veselje pa se je tudi tamkaj spremenilo še prve dni v veliko razočaranje, ko so jih okrog tisoč — kakor pravi povratnik **Janko Školč** iz Breginje — namestili v salonu "hotela". Školčev sorojak, **Jože Leban**, ki je obromal vso južno Ameriko, pa ve povedati, da so tiste prve dni v Argentini spali v "hotelu" štirje, drug nad drugim.

Ogorčeno, malce nervozno, pripoveduje o svoji trnjevi poti **Ljubljancem** **Francet** Pečnik, čigar mati stanuje v cukrarni. Za bodočnost se ne boji; kakor vsi povratniki je pripravljen prijeti za sleherni delo. samo da bo delal doma in se mu ne bo treba voziti na delo vsak dan tudi do 200 km daleč, kakor se je vozil povratnik **Andrej Ogrinc** iz Ljubljane.

Kakor vse povratnike, so tudi **Francet** Pečnika že po nekaj dneh z 48 \$ v

žepu (okrog 1000 dinarjev) postavili iz "hotela" na cesto. Tavanje po velemestu, ce, da je vsem Slovincem, ki so po vojni prišli v Argentino, začelo močno načenjati živce. Pri vsem tem bednem življenju zapeljanih Slovencev pa si gospodje kapoti iz prvih taborišč, organizatorji, vodje potovanj, dušebrižniki in drugi "visoki politiki" okrog "Društva Slovencev" v ulici **Victor Martinez** št. 50 dovolijo velike šale. Zapeljane ljudi silijo v krožke **Don Bosco**, da bi bili še bolj ponižni in krotki, v fantovski zveze itd. Iz kapitala, ki so si ga nabrali na račun beguncev že v taboriščih, kujejo še naprej **Odbor "Društva Slovencev"**, v katerem so dr. **Stare**, župnik **Anton Orehar**, dr. **Julij Savelli**, **Krošelj**, bivši poslanec **Škulj** in drugi, ki so bili prvi v Argentini, so že ob prihodu velikih begunskih transportov posedovali v **Misionesu** zemljišča in jih prodajali. Nešteto beguncev v Argentini je bilo dolga leta brez stikov z domovino. Bili so namreč brez stalnih bivališč, brez naslovov. Kdor hoče prejeti pismo na naslov "Društva Slovencev", mu zaračunajo pezos. Za članarino v društvu računajo 15 pezosov itd. Za ta denar lahko sodelujejo v "duhovnem" življenju, pri devetdnevnih in dobiš nauke: ne pohujšaj argentinske javnosti in podobno. Kdor jim pokaže hrbet, in teh je že mnogo, vsaj polovico, kakor pripovedujejo prvi povratniki iz Argen-

tine, pa se ne morejo vrniti domov, ker nimajo denarja, je za gospode od "Društva Slovencev", lopov, brezbožnik, baraba, vse to, ker nima pezosov.

Povratniki pripovedujejo, da stari izselenci naših narodnosti kar se da zadržano gledajo na početje razboritih, brezdušnih rojakov, zaradi katerih jim je argentinska vlada prepovedala stara društva. Ko so prišli, so jih sprejeli z besedami: Kaj mislite, da boste tukaj med, lizali. Sem pa tja se v tujini res kdo opomore, toda redki so, in ne pomeni mnogo, če nekaj znaš. Tudi v Buenos Airesu so sestradi **Evropci** ali tuje govno, kakor imenujejo Argentinci novodošle, lahko zadovoljni, če v hotelih lahko čistijo sobe in delajo v kuhinjah, pa četudi imajo visoke šole.

Mnogi begunci iščejo v Argentini izhod iz te strašne brezizglednosti v pijači, kolnejo **Kristofa Kolumba** in poneumljenji begajo po Južni Ameriki, od Ognjene zemlje do držav Čile, Bolivija, Brazilija, pa nikjer na najdejo za dolgo obstanke. Izjava notranjega ministra **FLRJ** tov. **Rankoviča** pa se vedno bolj širi tudi med begunci v Argentini; čedalje več je beguncev, ki nameravajo zapustiti "objubljeno deželo".

S tem poročilom so si povratniki sami podali najboljše fotografijo. Mi samo rečemo: prav je, da so odšli.

SLOVENCJI PO SVETU

Norveška

V zadnjem pismu sem Vam sporočil, da sem že toliko odzdravel, da sem po zdravniškem pristanku lahko zapustil sanatorij, v katerem sem se z ostalimi slovenskimi begunci in begunci drugih narodnosti dalj časa zdravil radi boleznih na pljučih. Iz mesta Fallebu, kjer je velik sanatorij za bolnike na pljučih, sem prišel v mesto Sand-Jessheim. To je bilo 13. maja t. l. Lahko si predstavljate našo srečo in veselje, ka so me z družino odpeljali v čisto novo hišo, v kateri sta dve lepi sobi, kuhinja, klet, kopalnica, okoli hiše pa krasen vrt. V vseh sobah je bilo popolnoma novo pohištvo in v kuhinji je bilo vseh različnih živil za vse člane družine za 14 dni. V spalnici je bila postavljena za vsakega člana postelja, in v omarah za vse nove obleke. 25 domačinov nam je pa poslalo v novo hišo lepe šopke svetja. Ob prihodu v ta kraj so nas ljudje lepo sprejeli in pozdravili nas je sam gospod župan ter nam izročil ključ od hiše. Za hišo bomo morali plačevati majhno najemnino, pohištvo v njej in vsa obleka, ter perilo, ki nas je že čakalo, je pa popolnoma zastoj.

Sreče, ki smo jo občutili ob vsem tem, Vam ne morem popisati. Tako dobrih ljudi, kakor so tu in ki so nas tako prišerno sprejeli, mislim, da je malo na svetu! Zato se med njimi počutimo zelo dobro.

Kot mehanik sem dobil službo v tovarni za izdelovanje vodnih sesaljk. Z mano so zadovoljni. Na teden zaslužim 170 do 190 norveških kron. S tem denar-

jem pa tu delavec lahko lepo živi. Sin Ludvik je sedaj star 17 let in študira naprej. Profesorji so z njim zadovoljni in pravijo, da ima dobro glavo. V šolo hodi tudi hčerka Marjetica, da se bo naučila norveškega jezika. Žena je že tudi dobra in seveda gospodinja doma.

Tako živimo sedaj srečno med temi dobrimi ljudmi. Bogu smo hvaležni, da nam je povrnil zdravje, tem dobrim ljudem tu pa, da so nas tako lepo sprejeli med sebe in nam ustvarili tako prijeten dom. In ko dobimo "Svobodno Slovenijo" od Vas iz daljnje Argentine, jo preberemo vso z velikim zanimanjem. Iz nje izvemo kako žive naši bratje in sestre po dalnjem svetu, pa tudi, koliko trpe naši ljudje doma.

Sprejmite najlepše pozdrave.
od družine Ficko.

Društveni oglasnik

X.: Junak sedanjega časa. 604.

Zagorčinov Stojan: Ljubezen kraljične Zofije. (Povest). 447.

Zorec Ivan: Beli menihi. I. knjiga: Ustanovitve samostana. 85, 85a, 85b.

Zorec Ivan: Beli menihi. II. knjiga: Stiški svobodnjak. 87, 87a.

Zorec Ivan: Beli menihi. III. knjiga: Stiški tlačen. 88, 88a, 88b.

Zorec Ivan: Beli menihi. IV. knjiga: Izgnani menihi. 90, 90a, 90b, 90c.

Zorec Ivan: Domačija ob Temenici. 82, 82a.

Zorec Ivan: Za doto. Vaso. Ibrahim Suša: V sobi šte. 12. 739.

Zorec Ivan: V ljubezni. Beg Bukovec. 742.

SLOVENSKI ODER

priredi 6. julija Schillerjevo dramo

KOVARSTVO IN LJUBEZEN

COSQUIN 65

LINIERS

TRANSITO

CANGALLO 439 — Oficina 602. T. E. 34-9185, od 9.—18. ure
V domovino Vam v razmeroma kratkem času pošljemo cenene živilske pakete.

Nº. 16	\$ 90.—	Nº. 35	\$ 85.—
2 kg svinjske masti		0,5 kg surove kave	
2 kg prekajane slanin		8,5 kg sladkorja	
Nº. 17	\$ 100.—	Nº. 36	\$ 130.—
1 kg surove kave		1,5 kg surove kave	
3 kg svinjske masti		7,5 kg sladkorja	
Nº. 18	\$ 100.—	Nº. 38	\$ 140.—
4,5 kg sladkorja		1,5 kg surove kave	
4,5 kg riža		5,5 kg sladkorja	
		1,5 kg svinjske masti	

JO-VAR

M M M

(ali Matajevega Matica Matic)

PRELJUBA TONČKA

Nihče razen Andraža in Vrbanke ni vedel, kako je prečudovito pismo, polno Maticine nežne ljubezni, v ponedeljek popoldne zgorelo v neusmiljenem plamenih in kako sta potem prekanjeni Andraž in razžaljena Vrbanka napisala drugo, še bolj ljubezni plameneče pismo na naslov zaljubljenega Matica.

Vrbanka je tisto noč, ko se je bila sprla z možem, do jutra tuhtala v svoji postelji, kako bi se znošila nad nesramnim Maticem — pa tudi nad Andražem, zavoljo tistega obrekovanja pri Bezljajevih. Da bi ga spodila iz hiše, ji ni kazalo, kajti kak pesjak je le zaslužila pri njih in ji ni bilo treba biti takodržni od skopuškega moža. Da ju bo do kosti obrala in očrnila pri vseh svojih znankah, se tako ali tako razume. A to je vse premalo! Sicer bi Andraž, svojemu ljubljencu, rada prizanesla, a kar tako mu vendarle ne more odpustiti...

Zato ji je bilo Andražovo povabilo na črno kavo, kjer ji je razodel svoj prebrisani načrt, kaj dobrodošla prilika. Kakšen osebni namen ima pri tem Andraž sam, ji seveda ni povedal. A Vrbanka je v Andraževi potegavščini z ženskim instinktom zasluhila, da se Andraž sam žene za Tončko in da hoče le Matica z Blažetom vred odriniti od ljubljene dekleta. Grenka ljubosumnost se ji je zagrizla v srce. Ne, tudi Andraž ne bo dobil Tončke, to naj si kar za uh zapiše! Obenem pa naj mu bo to še za kazen, za tisto besedo pri Bezljajevih!

Na videz se je navdušila za Andražovo spletko. V misli na Maticino smolo je kar uživala in je rada obljubila svojo pomoč pri sestavljanju pisma. Seveda bo molčala ko grob — naj se ji jezik prisui, če kje le besedico zine o tem!

Saj bi se sama osramotila!... In kjer je Andražu zmanjkalo besede, jo je ona priložila; misli so se kresale in do solz sta se nasmejale, ko sta si v duhu predstavljala presrečnega Matica, kako blažen prebira "Tončkino pismo"...

Naslednje dni se je Vrbanka spretno potajila. Postala je izredno prijazna in ljubezniva do vseh, celo do Matica. Deloma ji je bilo tudi žal zadnjega spora z možem, zakaj v načrtu je imela novo svilen obloko in brez njegove pomoči si je pač ne bo mogla kupiti. Bezljajka ima novo in ona bi jo rada posekala in ji zbudila zavist. Kakšen užitek to za Vrbanko!... Zato se je začela mozi dobrikati. Svoje prelube obiske je opustila; jih bo že pozneje nadomestila. Celu na vrtu je prišla za delo. Kuhinja je bila te dni izredno bogata, da, celo vino jim je nekajkrat postavila na mizo, tako da so se vsi čudili, najbolj pa Vrbanka. Ta je sicer po svojih bogatih izkušnjah slutila, da se za to ženo ljubeznivostjo skriva poseben namen, ki ga bo še bolj nemilo iznenadil... V dnu svojega srca pa je vendarle upal, da se bo za trajno poboljšala... Mogoče, čeprav ne more prav verjeti. Morda pa jo je njegov zadnji nastop zresnil? In če je tako, bo v bodoče še bolj odločen, če se kaj podobnega primeri!

Da bi jo v sedanji volji utrdil in pokazal, kako vse ljube mu je takole vedenje, jo je nekega večera sam vprašal, če morda ne potrebuje kake nove poletne obleke. Žena se je spočetka na videz branila, nazadnje pa je le "priznala" da res nima ničesar več obleči... In naslednjega dne je zmagoslavno hitela z Vrbankovo denarnico v trgovino in nato k šivilji.

Zorec Ivan: Ban Vuk Strahinja. 746.

Zorec Ivan: Domačija ob Temenici. Na polpotu. 632, 632a.

Župane Lojze: Tretji rod. 2.289.

Zvoranov Zvoran: Doma in v svetu. 1.054.

Zwitter Vinko: Družinske večernice. Žaljski: Čujte in molite, da ne padete v skušnjava. (Povest). 48.

Žaljski: Na krivih potih. (Povest). 47.

Žaljski: Strašni božični večer. (Povest). 51.

Žaljski: Vas kot. (Povest). 49.

Ženski svet. Glasilo ženskih društev Julijske pokrajine. Letnik III. L. 1925.

3.533.

Žeromski Štefan: Smrt v polju. 1.676.

"KATOLIŠKI GLAS" O DR. DEBELJAKOVI PESNIŠKI ZBIRKI "POLJUB" Goriški tehnik "Katoliški Glas" je v svoji velikonočni številki objavil po naslovom "Dve lepi knjigi" oceno najnovejših pesniških zbirk dr. Tineta Debeljaka "Poljub" in Koledarja-Zbornika "Svobodne Slovenije za leto 1952". Ocena, katero je napisal T. V., je za obe knjigi izredno pohvalna.

V današnji številki objavljamo glavne odstavke iz ocene dr. Debeljakove pesniške zbirke "Poljub".

Avtor ocene T. V. za njo pravi: "To je globoka čustvena in refleksivna lirika, izpoved srca, ki je okusilo grenkost slovesa od doma in družine, ki pa je enako dovtetno za bolest in zlo v svetu. In prav najlepše pesmi so se mu porodile iz bolečine. Najtežji trenutek je bil pač tisti, ko je pod Mangartom čakal, da bi še zadnjič videl ženo in otroke, a mu ni bilo dano. Vse misli teh pesni so domotožje, neutešena želja, da bi še enkrat videl domače. To se mu vpleta tudi v Neapeljsko barkarolo, zloženo po znamenem napevu "Sul mare luccica". Ob slehernem močnejšem dogodku mu spomin poleti domov, tako plujejo mimo Gibraltarja, preko Atlantika, ko prestopijo ekvator, v Rio de Janeiro, v Argentini... povsod. Ob misli na dom in družino raste Debeljak v velikega, močnega lirika. Pesniški izraz mu iz ekspresionistične besede postaja melodičen; v tem se približuje Gradniku in Moletu."

"Poljub" je pesniški dnevnik duševnega križevga pota političnega izgnanca. A kljub vsemu trpljenju ni pesimist, čeprav se zdi, da upa contra spem. In v tem je prepričljiva sila te zares lepe knjige verzov, ki v pesniški suši v domovini pod partijsko knuto v tujini veže bogato tradicijo z nastopajočim, upajmo, ponovnim razcvetom slovenske lirčne pesmi."

Imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. Bs. Aires

OSEBNE NOVICE

Poroki. V Villa Ballester sta se 20. in gđ. Hildegard Schulhauser. V soboto, 31. maja t. l. sta se pa poročila v Lanusu gđ. Marija Merlak in g. Ignacij Glinšek. Poročil ju je nevestin stric g. Janez Hladnik. Čestitamo in želimo vso srečo!

† Marija Slokar. V Zapužah je umrla v starosti nad 70 let zavedna slovenska žena in dobra kat. mati Marija Slokar. V Argentini žalujejo za njo hčerki Justa, por. Repič in Angela ter nečak g. Pavle Cibej, katerim izrekamo iskreno sožalje.

Družinska sreča

V družini g. Nikolaja Jeločnika in ge. Marije, roj. Kutnar so dobili 29. maja t. l. hčerko. Srečni družini naše čestitke!

V Sloveniji gospodarski zavodi vedno bolj naglašajo potrebo po zgraditvi še drugega tira na gorenjski železnici, ki je bila izročena prometu pred 81 leti. Zmogljivost te železnice je dosegla že davno višek glede na veliki osebni promet, na težek tovorni promet in na hud strmec med Otočci in Lescami, ki znaša 14.28 pro mile in na veliko krivino med postajama Globoko in Lescce.

OBVESTILA

Socialni odsek Katoliškega shoda bo imel v nedeljo, 13. julija t. l. celodnevno zborovanje. Kraj zborovanja in podrobnosti dnevnih red bomo pravočasno objavili. Že danes pa opozarjamo na to zborovanje vse Slovenke in Slovence, društva pa prosimo da tega dne nimajo svojih prireditve.

Pripravljali odbor soc. odseka Katoliškega shoda.

Odbor Slovenske fantovske zveze vabi slovenske fante - protikomunistične borce, da se zberejo v nedeljo, 8. junija t. l. ob štirih popoldne v salezijanski dvorani na Belgrano. Naš sestanek bo posvečen spomnu padlih očetov in bratov - protikomunističnih borcev. Na sporedu so govori in petje domobranskih pesmi.

Dekleta, v nedeljo, 8. junija ob pol štirih pop. imamo v Colegio Anna Janner na J. B. Alberdi 2555 redni občni zbor. Vsa dekleta prisrčno vabljeni.

Odbor SDO

Vičani! V nedeljo 15. junija bomo obhajali farno žegnanje. Ob 16. uri se bomo udeležili običajnega cerkvenega opravila v farni cerkvi v Ramos Mejia, nato bo pa prijateljski sestanek v restavraciji "Ilirija".

Vičan

Vse šolske potrebščine: zvezke raznih vrst, svinčnike, birome svinčnike, nalična peresa, navadna peresa, risalni papir, ravnila, barvice, barvne svinčnike, tintnike, radirke.

Rožne vence raznih vrst, od preprostih do najfinejših, primernih za darilo.

Kipe, podobice, svetinje, podobice.

Vam nudi po zmernih cenah

SANTERIA y PAPELERIA "SANTA JULIA"
Victor Martínez 39, Buenos Aires

Sprejemamo naročila za živilske pakete, ki se pošiljajo iz skladišč v Trstu in pridejo v 20 dneh.

Pošiljajo se paketi po 5, 10, 15 in 20 kg. Seznam predmeta je na razpolago v trgovini SANTA JULIA, Victor Martínez 39, Bs. Aires.

"CASA BOYU" - urarna in zlatarna
OLAZABAL 2336
Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

NAKUP ZLATNINE IN UR JE STVAR ZAUPANJA —
ZATO KUPUJTE SAMO PRI ZANESLJIVI IN SLOVENSKI TVRDKI
PO IZJEMNIH CENAH VAM NUDIMO:

poročni prstani, 18 krt zlato, par	\$ 180.—
uhani v 18 krt zlato	„ 42.—
damska zapestna ura posebno lepe izdelave z garancijo	„ 145.—
krasna zlata damska zapestna ura, Anker s 15 rubini z zapestnico, vse iz masivnega 18 krt zlata in obložena z bague rubini, s triletno garancijo	„ 1450.—

ENKRATNA, POSEBNA PRILOŽNOST:

"OMEGA", zapestna, avtomatična, s fosforescirajočo številčnico, samo en komad

VSA ZLATARSKA IN URARSKA POPRAVILA — strokovno in hitro.

Ob sobotah in nedeljah se lahko naše stranke zglase tudi v našem stanovanju, ki je v isti hiši v prvem nadstropju dto 5, to je Olazabal 2338 dto 5.

V četrtek pa je ponižno poprosila, če sme za nekaj uric z doma. K šivilji mora, potem pa še obiskati bolno prijateljico... Se razume, da ji Vrbanka ni branil.

Berdajsovi so se nemalo čudili, da sta se Vrbankina stanovalca tako nežnansko izkvarila. Iz taborišča v Italiji so ju vendar poznali kot dobra, čeprav nekoliko muhasta fanta. Pa kdo nima svojih muh! Da pa sta v novem svetu tako daleč zabredla, ne tega si pa res ne bi bili mogli misliti! Seve, pijača in ženske, to je že mnogo moških pogubilo! — Kar težko si je misliti, da sta Andraž in Matic — prej trezna in poštena fanta — posebnost še Matic — postala zdaj taki pijanduri in še babjeka po vrhu!... Pa saj bo Matic zidal in dva lota že ima?... O seveda, zidal v oblake — lot pa ima na britofu! Lahko bi kaj imel, če bi vsega na pognal po grlu in pa za ženske! Zraven pa prepeče, da mu ga na svetu ni para! Andraž pa tudi ni dosti boljši!... A za božjo voljo naj nikjer ne poveda, kar jim je povedala! Fanta jo ubijeta, če zvesta! Že tako ni nikoli varna — zadnjič sta jo hotela preteptati, ko ju je svarila in se je morala zakleniti pred njima! Mož pa tudi ni nič vreden! Namesto da bi jo branil, ju še ščeva nanjo! O ti sveti Bog, koliko mora pretrpeti!... Berdajsovi se je revica v dno srca zasmilila in jo je sočutno pomilovala... Ubožica, ki vse dni in noči prejoče! Naj le še pride v vas, ona jo razume in tolažba nesrečnim tako dobro delne!...

"Jo, kako zunanji videz vara! Koliko previdnosti je treba pri teh moških!" je pomislila Tončka...

Ko se je v petek zvečer Matic vrnil z dela, je na veliko presenečenje zagledal na svoji mizi ljubko pisemce, naslovljeno nanj. Da ni od doma, je spoznal že po pisavi in znamki.

"Pismo imaš, Matic!" mu je iz obednice zaklicala Vrbanka, ki je že težko pričakovala Maticinega prihoda. Matic ji ni

nič odgovoril. A radovednost ji ni dala miru. Previdno se je približala vratom fantovske sobe in tiho prislonila svoje uho nanje.

Matic je gledal pismo kot neznanski vprašaj. "Od Tončke!" mu je bilo takoj jasno, ker je žensko pisavo že po naslovu spoznal. Kaj mu prinaša? Kaj skriva v sebi? Nebesa ali peklo!... Sreče mu je burno bilo, tako da je komaj dihal in moral si je pritisniti roko nanj, ker se mu je zdela, da bo počilo od samega vznemirjenja. Potem je segel po pismu in pogledal zadnjo stran.

Resnično!... Tončka Berdajs!...

Kar sesti je moral.

Torej mu je le odgovorila!... In to takoj! Morebiti še isti dan?... Sadika se je prišla — in kako naglo!... Hm... Če ni že prej rasla... rajtam da že od tistega koncerta dalje? Kdo ve? Zdaj, zdaj bo zvedel vse!...

Hvala Bogu, da ni Andraža doma! Za nič na svetu bi ne maral, da bi ga zdaj kdo opazoval. Vsaj, dokler pisma prvič ne prebere in ne zve vsebine. Prve trenutke sreče hoče uživati sam, če pa nesreče, pa še bolj!...

Kar ustraši se ob misli, da utegne priti zdaj Andraž, ali da ga celo Vrbanka zmoti. Ne, tu pisma ne more brati! Na samo gre, kjer ga nihče ne bo motil. Matic se je preblekel — umil se je že v delavnici vtaknil pismo v žep in stopil proti vratom. A komaj je prijel za ključko in jo pritisnil, so ga vrata neusmiljeno tresčila po glavi, da je kriknil od strahu in bolečine. Prvi hip niti ni mogel spoznati, kaj se je s tako silo in ropotom zgrnilo po tleh. Zdelo se mu je, da se je del stene zrušil v sobo. Šele, ko se je Vrbanka javkajoč nobilela s tal in se tipala za boleče kosti, se je ovedel.

"Kaj pa je, za božjo voljo?" je zavpil in si pritisnil roko na sklečasto mesto na glavi, v kateri mu je šumelo kakor v čebelnem panju.

"Vrata sem hotela obrisati", se je brž

znašla Vrbanka, "pa si jih odštrbeval, kot bi gorelo v sobi! Malo bolj z legnatjo, Matic! Toliko, da me nisi ubil!"

"Nisem vedel..." se je v zadregi opravičeval fant, "Ne bodite hudi!"... "Kdo bi ne bil?" je zagodrnjala Vrbanka in odhitela v kuhinjo, da bi Matic vendarle ne opazil, da nima brisalke v roki...

Matic je poklapano gledal za njo, zmignil z rameni in odšel. Skoraj pozabil je, zakaj prav za prav odhaja. Ko pa je začutil v žepu pismo, mu je znova zaplala kri po žilah in pohitel je proti mestu, kot bi kuril za njim.

Zavil je v prvo kavarno, ki jo je zagledal. Bila je domalega prazna. Sedel je k mizi v kot in si naročil kozareček žganega, da pozabi na bolečine v glavi.

Potem je hitro segel v žep in potegnil pismo iz njega. Previdno se je ozrl, če bi morda sedel kak znanec v kavarni. Ko je ugotovil, da je sam, je segel po nožičku in s tresočo roko prerezal pisemski ovoj na robu. Počasi in z vso spoštljivostjo je potegnil nežno popisani papir iz ovoja. Čudovit vonj ga je posčegetal v nos, kar omamljal ga je, Kakšna opojna dišava! Že to ga je opogumljalo in mu zbujalo najslajše slutnje.

Razgrnil je dišeči papir in iz njega je padla na mizo drobna cvetka z lističem rožmarina in roženkravta. Prečudovito!... Ali mu je sploh še treba prebrati vsebino pisma, ali mu ne pove že ta drobni šopek vsega! Če bi mu nobene črke ne napisala, bi mu to znamenje dovolj jasno povedalo: Tončka ga ima rada!... Čim bolj nežno je mogel, je prijel drobn šopek z okornimi prsti in si ga nesel k ustnicam, kot svetlo podobico.

"Tončka!" je vzkliznil skoraj na glas in srce mu je vriskalo v neznani sreči. Kot največjo svetinjo je vzel pismo v roke in ga pričel brati.

Jo, kako to nebeško lepo zveni! "Preljubi"... Kar mravljinca so mu zagomazali po udih.